

Het kind moet een naam (of twee) hebben

ONLANGS deed zich de volgende surrealistische situatie voor. Een Belgisch-Nederlands echtpaar woont in Nederland en verwacht hun eerste kind. Volgens het Nederlandse naamrecht staat het de ouders vrij om de familienaam van de vader of die van de moeder aan het kind te geven. Halverwege de zwangerschap besluiten zij om hun kind de naam van de moeder te geven, en ondertekenen daartoe een akte van naamsbepaling bij de Nederlandse burgerlijke stand. Enkele weken voor de bevalling contacteert de vrouw de Belgische ambassade om te vragen of haar kind naast de Nederlandse ook de Belgische nationaliteit kan krijgen. Aangezien de vrouw zelf in België is geboren, blijkt dat het kind op het moment van de geboorte automatisch („van rechtswege”) Belg wordt. Maar wat blijkt even later: in België zal het kind de familienaam van de vader krijgen, omdat het Belgische naamrecht de ouders geen keuzevrijheid geeft om te kiezen voor de familienaam van de moeder. De vrouw oppert dat het toch absurd is dat een persoon twee officiële namen zou hebben, maar de wet is de wet, en daar kunnen de consulaire medewerkers niets aan veranderen. De aanstaande ouders twijfelen nog even of ze hun kind wel willen opzadelen met deze Kafkaïaanse situatie, maar op dat moment blijkt er al geen weg meer terug, omdat de Nederlandse akte van naamsbepaling niet kan herroepen worden.

Europese landen kunnen ouders kiezen of ze hun kinderen de achternaam van de vader, van de moeder of van beiden geven. Wij menen dat er twee lessen te trekken zijn: één voor de Belgische politiek, en één voor de Europese Unie. De les voor de Europese Unie is dat ze zich niet moet beperken tot het liberaliseren van de economische markten, maar ook de meer persoonlijke aspecten van het perso-

maar om de belangen van de economie draait.

Almaar liberaler

De les voor de Belgische politiek is dat het naamrecht opnieuw op de politieke agenda moet komen. Het huidige Belgische naamrecht is het meest restrictieve van heel Europa: als de ouders getrouwd zijn, of als een ongehuwde man voor de geboorte zijn kind erkent, krijgt het kind automatisch de naam van de vader. Onder het mom van traditie of administratieve eenvoud wordt ouders de vrijheid ontzegd om zelf te kiezen welke naam ze aan hun kind willen geven. Bijna alle andere Europese landen hebben een veel liberaler naamrecht, en dat heeft echt niet tot administratieve chaos geleid. Bovendien blijkt dat in de landen waar dit mogelijk is heel wat ouders opteren voor de mogelijkheid om beide namen aan hun kinderen te geven.

Waarom moet de Belgische overheid zich hiermee bemoeien? Laat ouders toch zelf kiezen of ze hun kind de naam van de vader, moeder, of beide namen willen geven. De wetgever kan dan nog bepaalde grenzen stellen, zoals de verplichting om alle kinderen van dezelfde ouders dezelfde familienaam te geven, of de beperking dat een familienaam hoogstens uit twee delen mag bestaan. Een liberalisering van het naamrecht zou niet alleen het leven van bipatride kinderen aanzienlijke vereenvoudigen, het zou ook ouders die het huidige Belgische naamrecht patriërchaal of conservatief vinden, de mogelijkheid

Waar bemoeit de Belgische overheid zich mee? Laat ouders toch zelf kiezen of ze hun kind de naam van de vader, de moeder of van beiden willen geven

nenverkeer moet vereenvoedigen en harmoniseren. Europa wil dat we allemaal mobieler worden. Studenten worden aangeemoedigd om een deel van hun studie in een andere lidstaat van de Europese Unie te doen. Als werknemers worden we aangeemoedigd om flexibel te zijn, en over de landsgrenzen te kijken naar geschikte arbeid. Het ligt dan ook voor de hand dat het aantal internationale koppels in de Europese Unie alleen maar zal toenemen, waardoor ook het aantal kinderen met twee vaderlanden zal toenemen. De idee dat mensen hun leven lang binnen één land blijven wonen, en dat de natiestaat een sluitend

ker in het

kunnen het
m zeep hel-
met de be-
e die in de
over de „af-
brugpensi-
Nu kan het
nslag op de
moeten lan-
rken, voor
s in die stijl.
et klopt —
looninleve-
een lagere
oonsverho-
et toe doen.
nis: het in-
ge kondigd
e loop van
ri. Dat is ge-
onderhan-
uitvoering
iepect, met
benoemen
roepen' die
krijgen op
brugpensi-
dat kan een
preker wor-

oof een bij-
erlaging als
ers de loon-
omen. Dat
en akkoord.
leur bestaat
rige overle-
e Belgische
onomische
e prijs van
it is bekend:
blijven ver-

s redacteur

oordt de re-
vraag.

wil de zo-
reid zien. Ik
ke planeet ze
ls ik met de
rk rijd, pas-
nes-30. Het
s, brave bur-
ometer per
houden, zo-
fotocore me

Almaar mobieler

Dit Belgisch-Nederlandse gezin is geen unicum. Er zijn talrijke gevallen bekend van kinderen met dubbele nationaliteit waarbij het naamrecht van de landen van hun ouders botst. Dit is vooral een probleem als een van de landen een zeer restrictieve wetgeving heeft, zoals in België het geval is. In de Verenigde Staten en in veel

natiestaat een sluitend wettelijk kader biedt, is daardoor al lang achterhaald. Het kan toch niet zo moeilijk zijn voor de landen van de Europese Unie om af te spreken dat elk land het naamrecht zal respecteren van het land waarin de eerste geboorteaangifte is gedaan? Op die manier zou de EU zich nuttig kunnen maken voor de gewone man en vrouw, die nu vaak het idee hebben dat Europa alleen

vinden, de mogelijkheid geven om een keuze te maken die dichter aansluit bij een levensovertuiging die de gelijkwaardigheid van vader en moeder erkent, ook op het symbolische en discursieve vlak.

Roland Pierik en Ingrid Robeyns

(de auteurs zijn de ouders van een jongetje dat in België Aaron Pierik heet, en in Nederland Aaron Robeyns).